

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 13. januarja 2015*¹

„Pritožba — Uredba (ES) št. 149/2008 — Uredba o določitvi mejnih vrednosti ostankov pesticidov — Zahteva za notranjo revizijo te uredbe, vložena na podlagi Uredbe (ES) št. 1367/2006 — Odločba Komisije o ugotovitvi nedopustnosti zahtev — Posamičen ukrep — Aarhuška konvencija — Veljavnost Uredbe (ES) št. 1367/2006 glede na to konvencijo“

V združenih zadevah C-404/12 P in C-405/12 P,

zaradi pritožb na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vloženi 24. in 27. avgusta 2012,

Svet Evropske unije, ki ga zastopata M. Moore in K. Michoel, agenta,

Evropska komisija, ki jo zastopajo J.-P. Kепенne, P. Oliver in S. Boelaert, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

pritožnika,

ob intervenciji

Češke republike, ki jo zastopa D. Hadroušek, agent,

intervenientka v pritožbenem postopku,

drugi stranki v postopku sta

Stichting Natuur en Milieu s sedežem v Utrechtu (Nizozemska),

Pesticide Action Network Europe s sedežem v Londonu (Združeno kraljestvo),

ki ju zastopa A. van den Biesen, odvetnik,

tožeči stranki na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh in J.-C. Bonichot (poročevalec), predsedniki senatov, E. Levits, sodnik, C. Toader, M. Berger, A. Prechal, sodnice, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

¹ — Jezik postopka: nizozemščina.

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. decembra 2013,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. maja 2014

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Svet Evropske unije in Evropska komisija s pritožbama predlagata razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe/Komisija (T-338/08, EU:T:2012:300, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to za nični razglasilo odločbi Komisije z dne 1. julija 2008 (v nadaljevanju: sporni odločbi) o tem, da se zahtevi ustanov Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe, naj Komisija opravi revizijo svoje Uredbe (ES) št. 149/2008 z dne 29. januarja 2008 o spremembi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z uvedbo prilog II, III in IV, v katerih so določene mejne vrednosti ostankov pesticidov za živila, zajeta v Prilogi I k navedeni uredbi (UL L 58, str. 1), kot nedopustni zavržeta.

Pravni okvir

Aarhuška konvencija

- 2 Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisana v Aarhusu 25. junija 1998 in v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 2005/370/ES z dne 17. februarja 2005 (UL L 124, str. 1, v nadaljevanju: Aarhuška konvencija), v členu 1, naslovljenem „Cilj“, določa:

„Da bi prispevali k varstvu pravice vsake osebe sedanjih in prihodnjih generacij, da živi v okolju, primernem za njeno zdravje in blaginjo, vsaka pogodbenica v skladu z določbami te konvencije zagotavlja pravico do dostopa do informacij, do udeležbe javnosti pri odločanju in do dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah.“

- 3 Člen 2(2), drugi pododstavek, navedene konvencije določa:

„Ta izraz [organ javne oblasti] pa ne vključuje organov ali institucij, kadar delujejo v sodni ali zakonodajni pristojnosti“.

- 4 Člen 9 te konvencije določa:

„1. Pogodbenica v okviru svoje notranje zakonodaje zagotavlja, da ima vsaka oseba, ki meni, da njen zahtevek za informacije iz člena 4 ni bil upoštevan, da je bil delno ali v celoti neupravičeno zavržen, da je bil odgovor neustrezen ali da njen zahtevek kako drugače ni bil obravnavan v skladu z določbami tega člena, dostop do revizijskega postopka pred sodiščem ali pred drugim neodvisnim in nepristranskim telesom, določenim z zakonom.

Kadar pogodbenica predvidi revizijo pred sodiščem, mora zagotoviti, da ima taka oseba dostop tudi do hitrega brezplačnega ali poceni z zakonom določenega postopka za ponovno obravnavo zahtevka s strani organa javne oblasti ali za revizijo, ki jo opravi neodvisno in nepristransko telo, ki ni sodišče.

Končna odločitev po tem prvem odstavku je obvezujoča za organ javne oblasti, ki razpolaga z informacijami. Razloge je treba navesti pisno, vsaj kadar je dostop do informacij zavržen po tem odstavku.

2. Pogodbenica v okviru svoje notranje zakonodaje zagotovi, da imajo člani vključene javnosti,

(a) ki imajo zadosten interes;

oziroma

(b) ki trdijo, da je bila kršena njihova pravica, če se to zahteva kot pogoj po upravnem postopkovnem pravu pogodbenice;

dostop do revizijskega postopka pred sodiščem in/ali drugim neodvisnim in nepristranskim telesom, določenim z zakonom, da izpodbijajo stvarno in postopkovno zakonitost katere koli odločitve, dejanja ali opustitve na podlagi določb člena 6, in kadar je to predvideno po notranjem pravu in brez vpliva na tretji odstavek tega člena, tudi drugih ustreznih določb te konvencije.

Kaj sta zadosten interes in kršitev pravice, se določi v skladu z zahtevami notranjega prava in skladno s ciljem te konvencije, da se s to konvencijo daje vključeni javnosti širok dostop do pravnega varstva. V ta namen se za pododstavek (a) tega odstavka šteje za zadosten tudi interes vsake nevladne organizacije, ki izpolnjuje zahteve iz odstavka 5 člena 2. Za take organizacije se tudi šteje, da imajo pravice, ki se lahko kršijo v smislu pododstavka (b) tega odstavka.

Določbe tega drugega odstavka ne izključujejo možnosti predhodnega revizijskega postopka pred upravnim organom in ne vplivajo na zahtevo, da je treba izčrpati vse upravne revizijske postopke, preden se zateče k sodnim revizijskim postopkom, če je taka zahteva predvidena po notranjem pravu.

3. Poleg tega in brez vpliva na revizijske postopke iz prvega in drugega odstavka tega člena mora pogodbenica zagotoviti, da imajo člani javnosti, kadar izpolnjujejo morebitna merila po njenem notranjem pravu, dostop do upravnih ali sodnih postopkov za izpodbijanje dejanj in opustitev oseb zasebnega prava in organov javne oblasti, ki so v nasprotju z določbami njenega notranjega prava, ki se nanaša na okolje.

4. Poleg tega in brez vpliva na prvi odstavek tega člena morajo postopki iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena zagotavljati ustrezna in učinkovita pravna sredstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna, in biti morajo pošteni, pravični, pravočasni in ne pretirano dragi. Odločitve po tem členu morajo biti izdane ali evidentirane v pisni obliki. Odločitve sodišč in po možnosti tudi drugih teles morajo biti javno dostopne.

5. Da bi povečala učinkovitost določb tega člena, pogodbenica zagotovi, da je javnost seznanjena z dostopom do upravnih in sodnih revizijskih postopkov, ter prouči možnosti za vzpostavitev ustreznih mehanizmov pomoči za odpravo ali zmanjšanje finančnih in drugih ovir za dostop do pravnega varstva.“

Uredba (ES) št. 1367/2006

5 V uvodni izjavi 18 Uredbe (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti (UL L 264, str. 13) je navedeno:

„Člen 9(3) Aarhuške konvencije zagotavlja dostop do sodnih ali drugih revizijskih postopkov za izpodbijanje dejanj in opustitev oseb zasebnega prava in organov javne oblasti, ki so v nasprotju s predpisi, ki se nanašajo na okolje. Določbe o dostopu do pravnega varstva bi morale biti skladne s Pogodbo [ES]. V tem smislu je primerno, da se v tej uredbi obravnavajo zgolj dejanja in opustitve organov javne oblasti.“

6 Člen 1(1) navedene uredbe določa:

„Cilj te uredbe je prispevati k izvajanju obveznosti, ki izhajajo iz [Aarhuške konvencije], in sicer z določitvijo pravil za uporabo določb Konvencije v institucijah in organih Skupnosti, zlasti pa z:

[...]

(d) zagotavljanjem dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah na ravni Skupnosti v skladu s pogoji, določenimi v tej uredbi.“

7 Člen 2(1)(g) te uredbe pojem „upravni akt“ opredeljuje tako:

„vsak posamičen ukrep v skladu z okoljskim pravom, ki ga sprejme institucija ali organ Skupnosti ter ima pravno zavezujoče in zunanje učinke“.

8 Člen 10 Uredbe št. 1367/2006, naslovljen „Zahteva za notranjo revizijo upravnih aktov“, v odstavku 1 določa:

„Vsaka nevladna organizacija, ki izpolnjuje merila iz člena 11, lahko pri instituciji ali organu Skupnosti, ki je v skladu z okoljskim pravom sprejel upravni akt ali ki bi ga bil v primeru domnevne upravne opustitve moral sprejeti, vložiti zahtevo za notranjo revizijo.“

Direktiva 2003/4/ES

9 Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 375) v členu 2, točka 2(a), pojem „organ oblasti“ opredeljuje med drugim kot „vlad[o] ali drug organ javne uprave, vključno z javnimi svetovalnimi organi, na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni“, pri čemer pojasnjuje, da „[d]ržave članice lahko določijo, da ta opredelitev ne vključuje organov ali institucij, kolikor opravljajo zadeve iz sodne ali zakonodajne pristojnosti. [...]“

Dejansko stanje

10 Stichting Natuur en Milieu, ustanova nizozemskega prava s sedežem v Utrechtu (Nizozemska), ki ima za cilj varstvo okolja, in Pesticide Action Network Europe, ustanova nizozemskega prava s sedežem v Londonu (Združeno kraljestvo), ki se ukvarja z bojem proti uporabi kemičnih pesticidov, sta z dopisoma z dni 7. in 10. aprila 2008 pri Komisiji vložili zahtevi za notranjo revizijo Uredbe št. 149/2008 na podlagi člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006.

11 Komisija je s spornima odločbama ti zahtevi zavrgla kot nedopustni, ker naj Uredba št. 149/2008 ne bi bila posamičen ukrep in naj je zato ne bi bilo mogoče šteti za „upravni akt“ v smislu člena 2(1)(g) Uredbe št. 1367/2006, ki je lahko predmet postopka notranje revizije iz člena 10 te uredbe.

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

12 Navedeni ustanovi sta s tožbo, ki je bila v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložena 11. avgusta 2008, predlagali razglasitev ničnosti spornih odločb. Republika Poljska in Svet sta v tem postopku na prvi stopnji intervenirala v podporo Komisije.

13 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo ničnostni tožbi ugodilo.

- 14 Splošno sodišče je, potem ko je kot nedopusten zavrglo drugi predlog tožečih strank, naj Komisiji naloži, naj vsebinsko odloči o navedenih zahtevah za notranjo revizijo, zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki ga je Komisija vložila glede dodatne vloge k začetni vlogi tožečih strank.
- 15 Splošno sodišče je prav tako kot neutemeljen zavrnilo prvi tožbeni razlog tožečih strank na prvi stopnji, in sicer da naj bi Komisija s tem, da je Uredbo št. 149/2008 opredelila kot splošen akt, ki ga ni mogoče šteti za upravni akt v smislu člena 2(1)(g) Uredbe št. 1367/2006 in ki zato ne more biti predmet zahteve za notranjo revizijo v skladu s členom 10(1) te uredbe, napačno uporabilo pravo. Splošno sodišče pa je sprejelo drugi tožbeni razlog v utemeljitev tožbe, o kateri je odločalo, ki je bil naveden podredno in se je nanašal na nezakonitost zadnjenavedene določbe zaradi njene neskladnosti s členom 9(3) Aarhuške konvencije.
- 16 Splošno sodišče je po tem, ko je v točkah 51 in 52 izpodbijane sodbe opozorilo, da ima Aarhuška konvencija tako kot vsi drugi mednarodni sporazumi, katerih stranka je Unija, prednost pred akti sekundarne zakonodaje Unije, v točki 53 navedene sodbe navedlo, da lahko sodišče Unije veljavnost določbe uredbe z vidika mednarodnega sporazuma presoja le, če temu ne nasprotujeta narava in sistematika te pogodbe in če se poleg tega določbe te pogodbe glede na svojo vsebino izkažejo za nepogojne in dovolj natančne.
- 17 Vendar je v točki 54 izpodbijane sodbe opozorilo, da je Sodišče razsodilo, da mora, če je Unija nameravala izvršiti posebno obveznost, ki jo je sprejela v okviru mednarodnega sporazuma, ali če je v aktu Unije izrecno napoteno na natančno opredeljene določbe sporazuma, nadzorovati zakonitost akta Unije glede na določbe tega sporazuma, ki za posameznike ne ustvarjajo pravice, da se nanje sklicujejo pred sodiščem (sodbi Fediol/Komisija, 70/87, EU:C:1989:254, točke od 19 do 22, in Nakajima/Svet, C-69/89, EU:C:1991:186, točka 31). V zvezi s tem je Splošno sodišče v tej točki 54 ugotovilo, da mora sodišče Unije opraviti nadzor nad zakonitostjo uredbe glede na mednarodni sporazum, če se s to uredbo izvršuje obveznost, ki jo ta sporazum nalaga institucijam Unije.
- 18 Splošno sodišče je v točkah 57 in 58 izpodbijane sodbe ocenilo, da so ti pogoji v obravnavani zadevi izpolnjeni, saj sta po eni strani tožeči stranki, ki se nista sklicevali na neposredni učinek določb sporazuma, v skladu s členom 241 ES posredno izpodbijali veljavnost določbe Uredbe št. 1367/2006 glede na Aarhuško konvencijo, po drugi strani pa je bila ta uredba sprejeta za izpolnitev mednarodnih obveznosti Unije iz člena 9(3) navedene konvencije, kot je razvidno z člena 1(1) in uvodne izjave 18 te uredbe.
- 19 Splošno sodišče je zavrnilo trditev Komisije, da se Aarhuška konvencija ne uporablja, ker naj bi Komisija pri sprejemanju Uredbe št. 149/2008 „delovala v zakonodajni pristojnosti“ v smislu člena 2(2), drugi pododstavek, te konvencije. Splošno sodišče je v točki 65 izpodbijane sodbe namreč ugotovilo, da je Komisija izvajala svojo izvršilno pristojnost.
- 20 Splošno sodišče je v točki 83 izpodbijane sodbe razsodilo, da člen 10(1) Uredbe št. 1367/2006 v delu, v katerem določa postopek notranje revizije le za „upravni akt“, opredeljen v členu 2(1)(g) te uredbe kot „vsak posamičen ukrep“, ni v skladu s členom 9(3) Aarhuške konvencije.
- 21 Zato je Splošno sodišče sporni odločbi razglasilo za nični.

Predlogi strank in postopek pred Sodiščem

- 22 Svet in Komisija s pritožbama Sodišču predlagata, naj izpodbijano sodbo razveljavi, tožbo tožečih strank na prvi stopnji v celoti zavrne in zadnjenavedenima solidarno naloži plačilo stroškov.
- 23 S sklepom predsednika Sodišča z dne 21. novembra 2012 sta bili zadevi C-404/12 P in C-405/12 P združeni za pisni in ustni postopek ter izdajo sodbe.

- 24 Tožeči stranki na prvi stopnji sta 28. februarja 2013 vložili odgovor na pritožbo, v katerem sta Sodišču predlagali, naj pritožbo zavrne ter naj Komisiji in Svetu naloži plačilo stroškov, ki sta jih priglasili na prvi stopnji in v okviru pritožbenega postopka.
- 25 Tožeči stranki na prvi stopnji sta vložili tudi nasprotno pritožbo, s katero Sodišču predlagata, naj izpodbijano sodbo razveljavi, sporni odločbi razglasi za nični, Svetu in Komisiji pa naloži plačilo stroškov, kakor sta predlagali na prvi stopnji in v okviru pritožbenega postopka.
- 26 Svet in Komisija sta 29. oziroma 17. maja 2013 vložila odgovora na nasprotno pritožbo.

Pritožbe

Nasprotna pritožba

Trditve strank

- 27 Ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe trdita, da je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi s tem, da ni priznalo neposrednega učinka člena 9(3) Aarhuške konvencije vsaj v delu, v katerem določa, da mora biti zoper „akte“, ki so v nasprotju z nacionalno okoljsko zakonodajo, mogoče vložiti pravno sredstvo, in da zato ni presojalo zakonitosti člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006 glede na to določbo navedene konvencije, napačno uporabilo pravo.
- 28 Svet in Komisija trdita, da je treba nasprotno pritožbo zavreči kot nedopustno, ker je „pogojna“. Poleg tega naj ne bi izpolnjevala zahtev iz člena 178 Poslovnika Sodišča.
- 29 Svet in Komisija podredno trdita, da je ta nasprotna pritožba vsekakor neutemeljena.

Presoja Sodišča

- 30 Opozoriti je treba, da je v skladu s členoma 169(1) in 178(1) Poslovnika Sodišča namen vsake pritožbe, glavne ali nasprotne, lahko le razveljavitev odločbe Splošnega sodišča, in sicer v celoti ali deloma.
- 31 V obravnavani zadevi sta ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe pred Splošnim sodiščem dosegli razglasitev ničnosti spornih odločb v skladu s predlogi iz njune tožbe. Njune nasprotne pritožbe, ki je v resnici namenjena zgolj nadomestitvi razlogov v zvezi z analizo možnosti sklicevanja na člen 9(3) Aarhuške konvencije, zato ni mogoče sprejeti (glej po analogiji v zvezi z glavno pritožbo sodbo Al-Aqsa/Svet in Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P in C-550/10 P, EU:C:2012:711, točke od 43 do 45).
- 32 Iz navedenega izhaja, da je treba nasprotno pritožbo kot nedopustno zavreči.

Glavni pritožbi

- 33 Prvi pritožbeni razlog, ki ga navajata Svet in Komisija, se nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče s tem, da je rzsodilo, da se je za presojo skladnosti člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006 s členom 9(3) Aarhuške konvencije mogoče sklicevati na zadnjenavedeno določbo, napačno uporabilo pravo.
- 34 Drugi pritožbeni razlog, ki ga navaja Svet, se nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče pri ugotovitvi, da Uredba št. 1367/2006 ni v skladu s členom 9(3) Aarhuške konvencije, zadnjenavedeno določbo vsekakor napačno razlagalo.

- 35 Komisija navaja tudi drugi pritožbeni razlog, in sicer se ta nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče s tem, da je ocenilo, da sprejemanje Uredbe št. 149/2008 ne spada v izvajanje zakonodajnih pristojnosti v smislu člena 2(2), drugi pododstavek, Aarhuške konvencije, napačno uporabilo pravo.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 36 Svet trdi, da sta primera, v katerih je Sodišče priznalo možnost posameznikov, da se sklicujejo na določbe mednarodnega sporazuma, ki ne izpolnjuje pogojev nepogojnosti in natančnosti, ki se zahtevata za to, da se je nanj mogoče sklicevati za namene presoje veljavnosti določb akta Unije, izjemna in da se vsekakor ne ujemata s tistimi iz obravnavane zadeve.
- 37 Natančneje naj bi bila, po eni strani, rešitev iz sodbe Fediol/Komisija (EU:C:1989:254) upravičena zaradi posebnih okoliščin te zadeve, v okviru katere je bila s sporno uredbo zainteresiranim subjektom dodeljena pravica, da se sklicujejo na pravila Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (v nadaljevanju: GATT). Poleg tega naj ta rešitev ne bi bila namenjena uporabi zunaj konkretnega področja tega sporazuma.
- 38 Po drugi strani Svet v zvezi s sodbo Nakajima/Svet (EU:C:1991:186) meni, da zadeva le položaje, v katerih je Unija nameravala izvrševati posamezno obveznost, prevzeto v okviru GATT, za kar pa v obravnavani zadevi prav tako ne gre.
- 39 Komisija navaja v bistvu podobne trditve.
- 40 Glede sodbe Fediol/Komisija (EU:C:1989:254) dodaja, da se ta nanaša le na primere, v katerih akt Unije izrecno napotuje na posamezne določbe GATT.
- 41 V zvezi s sodbo Nakajima/Svet (EU:C:1991:186) pa meni, da je ni mogoče razlagati tako, da omogoča nadzor nad vsakim aktom prava Unije glede na mednarodni sporazum, ki ga ta akt v posameznem primeru izvršuje. Da bi bilo tak nadzor mogoče izvajati, naj bi moral akt prava Unije pomeniti neposredno in celovito izvrševanje mednarodnega sporazuma, pri čemer bi se moral nanašati na dovolj jasno in natančno obveznost iz tega sporazuma, v obravnavani zadevi pa naj ne bi bilo tako.
- 42 Ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe trdita, da se sodba Lesoochranárske zoskupenie (C-240/09, EU:C:2011:125) ne opredeljuje glede vprašanja neposrednega učinka člena 9(3) Aarhuške konvencije v zvezi z akti, zoper katere je mogoče vložiti pravno sredstvo, in da je treba upoštevati to, da je namen te konvencije podeliti pravice posameznikom.
- 43 Menita, da narava in namen Aarhuške konvencije ne onemogočata nadzora veljavnosti, ki ga zahtevajo okoljske organizacije, ter da so pogoji iz sodbe Fediol/Komisija (EU:C:1989:254) v obravnavani zadevi izpolnjeni, saj se uredba št. 1367/2006 večkrat sklicuje na to konvencijo, zlasti v členu 9(3). Menita, da Sodišče obsega te sodbe ni omejilo na GATT.

Presoja Sodišča

- 44 V skladu s členom 300(7) ES (postal člen 216(2) PDEU) so mednarodni sporazumi, ki jih sklene Unija, zavezujoči za njene institucije in imajo zato prednost pred akti, ki jih te izdajajo (glej v tem smislu sodbo Intertanko in drugi, C-308/06, EU:C:2008:312, točka 42 in navedena sodna praksa).

- 45 Vendar učinkov določb sporazuma, sklenjenega med Unijo in tretjimi državami, ki jih imajo te v pravnem redu Unije, ni mogoče opredeliti, ne da bi se pri tem upošteval mednarodni izvor teh določb. V skladu z načeli mednarodnega prava se institucije Unije, ki so pristojne za pogajanje in sklepanje takega sporazuma, z zadevnimi tretjimi državami lahko sporazumejo o učinkih, ki jih morajo imeti določbe tega sporazuma v notranjem redu pogodbenih strank. Ker to vprašanje v tem sporazumu ni bilo izrecno urejeno, morajo o njem odločiti pristojna sodišča in zlasti Sodišče v okviru svoje pristojnosti na podlagi Pogodbe DEU, enako kot o vsakem drugem vprašanju o razlagi uporabe zadevnega sporazuma v Uniji, pri čemer se opirajo zlasti na smisel, sistematiko ali besedilo tega sporazuma (glej sodbo FIAMM in drugi/Svet in Komisija, C-120/06 P in C-121/06 P, EU:C:2008:476, točka 108 in navedena sodna praksa).
- 46 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da se je na določbe mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenica je Unija, v utemeljitev tožbe za razglasitev ničnosti akta sekundarne zakonodaje Unije ali ugovora nezakonitosti takega akta mogoče sklicevati le, če, po eni strani, temu ne nasprotujeta narava in sistematika tega sporazuma in, po drugi strani, se te določbe, na katere se sklicuje v utemeljitev tožbe, glede na svojo vsebino izkažejo za nepogojne in dovolj natančne (glej sodbe Intertanko in drugi, EU:C:2008:312, točka 45; FIAMM in drugi/Svet in Komisija, EU:C:2008:476, točki 110 in 120, in Air Transport Association of America in drugi, EU:C:2011:864, točka 54).
- 47 Kar zadeva člen 9(3) Aarhuške konvencije, v njem ni nobene nepogojne in dovolj natančne obveznosti, ki bi neposredno urejala pravni položaj posameznikov, zato ta člen ne izpolnjuje teh pogojev. Ker so namreč imetniki pravic iz navedenega člena 9(3) le „člani javnosti, ki izpolnjujejo morebitna merila, določena v notranjem pravu“, so izpolnitev ali učinki te določbe odvisni od sprejetja nadaljnjega akta (glej sodbo Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, točka 45).
- 48 Sicer je Sodišče res tudi menilo, da mora, če je Unija nameravala izvrševati posamezno obveznost, prevzeto s sporazumi v okviru Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljevanju: STO), ali če zadevni akt prava Unije izrecno napotuje na določene določbe teh sporazumov, izvajati nadzor zakonitosti zadevnega akta in aktov, sprejetih za njegovo izvajanje, glede na pravila teh sporazumov (glej sodbe Fediol/Komisija, EU:C:1989:254, točke od 19 do 23; Nakajima/Svet, EU:C:1991:186, točke od 29 do 32; Nemčija/Svet, EU:C:1994:367, C-280/93, točka 111, in Italija/Svet, C-352/96, EU:C:1998:531, točka 19).
- 49 Vendar sta bili ti izjemi utemeljeni le s posebnostmi sporazumov, ki so privedli do njune uporabe.
- 50 Prvič, kar zadeva, najprej, sodbo Fediol/Komisija (EU:C:1989:254), je treba opozoriti, da je člen 2(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 2641/84 z dne 17. septembra 1984 o krepitvi skupne trgovinske politike, zlasti na področju nezakonitih trgovinskih praks (UL L 252, str. 1), ki se je obravnaval v zadevi, v kateri je bila izdana navedena sodba, izrecno napotoval na pravila mednarodnega prava, ki so v bistvu temeljila na GATT in so zainteresiranim subjektom podeljevala pravico, da se v okviru pritožbe v skladu s to uredbo sklicujejo na določbe GATT (sodba Fediol/Komisija, EU:C:1989:254, točka 19), medtem ko v obravnavani zadevi člen 10(1) Uredbe št. 1367/2006 ne napotuje izrecno na določene določbe Aarhuške konvencije niti posameznikom ne podeljuje nobene pravice. Ker ni take izrecne napotitve na določbe mednarodnega sporazuma, navedena sodba za obravnavano zadevo ni upoštevna.
- 51 Drugič, kar zadeva sodbo Nakajima/Svet (EU:C:1991:186), je treba opozoriti, da sta bila akta prava Unije, ki sta se obravnavala v navedeni zadevi, povezana s protidampinško ureditvijo, ki je glede zasnove in uporabe zelo zgoščena v smislu, da določa ukrepe za podjetja, obtožena tega, da so izvajala damping. Natančneje, osnovna uredba v navedeni zadevi je bila sprejeta v skladu z obstoječimi mednarodnimi obveznostmi Skupnosti, med drugim s tistimi, ki izhajajo iz sporazuma o izvajanju člena VI Splošnega sporazuma o carinah in trgovini, ki je bil v imenu Skupnosti potrjen s Sklepom 80/271/EGS z dne 10. decembra 1979 o sklenitvi večstranskih sporazumov na podlagi trgovinskih pogajanj iz obdobja od 1973 do 1979 (UL 1980, L 71, str. 1) (glej sodbo Nakajima/Svet, EU:C:1991:186, točka 30). V obravnavani zadevi pa ne more iti za to, da se s členom 10(1) Uredbe

št. 1367/2006 izvršujejo določene obveznosti v smislu navedene sodbe, saj imajo, kot je razvidno iz člena 9(3) Aarhuške konvencije, pogodbenice te konvencije široko diskrecijsko pravico glede opredelitve načinov izvrševanja „upravnih ali sodnih postopkov“.

- 52 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ni mogoče šteti, da je Unija s sprejetjem navedene uredbe, ki zadeva le institucije Unije in se poleg tega nanaša zgolj na eno od pravnih sredstev, ki ga imajo posamezniki na voljo za doseg spoštovanja okoljskega prava Unije, nameravala izvršiti – v smislu sodne prakse, navedene v točki 48 te sodbe – obveznosti iz člena 9(3) Aarhuške konvencije v zvezi z nacionalnimi upravnimi ali sodnimi postopki, ki glede na sedanje stanje prava Unije poleg tega v bistvu spadajo na področje prava držav članic (glej v tem smislu sodbo Lesoochranárske zoskupenie, EU:C:2011:125, točki 41 in 47)
- 53 Iz navedenega izhaja, da je Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da se je mogoče za presojo zakonitosti člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006 sklicevati na člen 9(3) Aarhuške konvencije, v svoji sodbi napačno uporabilo pravo.
- 54 Zato je treba izpodbijano sodbo razveljaviti, ne da bi bilo treba obravnavati druga razloga, ki sta jih Svet in Komisija navedla v utemeljitev svojih pritožb.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 55 V skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče ob razveljavitvi odločitve Splošnega sodišča bodisi samo dokončno odloči o sporu, če stanje postopka to dovoljuje, bodisi vrne zadevo v razsojanje Splošnemu sodišču.
- 56 Sodišče meni, da v obravnavani zadevi stanje postopka dovoljuje njegovo dokončno odločanje o sporu in da je treba vsebinsko odločiti o predlogu za razglasitev ničnosti spornih odločb.
- 57 Ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe sta s prvim razlogom iz tožbe pred Splošnim sodiščem trdili, da je Komisija za njuni zahtevi za notranjo revizijo Uredbe št. 146/2008 napačno ugotovila, da sta nedopustni, ker naj bi bila navedena uredba splošen ukrep.
- 58 Ta tožbeni razlog je treba iz istih razlogov, kot so tisti, ki jih je uporabilo Splošno sodišče, zavrnilo kot neutemeljen.
- 59 Ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe sta z drugim tožbenim razlogom tudi trdili, da je člen 10(1) Uredbe št. 1367/2006 v delu, v katerem pojem „akti“ v smislu člena 9(3) Aarhuške konvencije omejuje le na posamične upravne akte, neveljaven.
- 60 Iz točke 47 te sodbe izhaja, da člen 9(3) Aarhuške konvencije ni dovolj jasen in natančen, da bi se bilo nanj mogoče koristno sklicevati za presojo zakonitosti člena 10(1) Uredbe št. 1367/2006 pred sodišči Unije.
- 61 Zato je treba tudi ta drugi tožbeni razlog zavrnilo kot neutemeljen.
- 62 Ker nobeden od razlogov iz tožbe, ki sta jo ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe vložili pri Splošnem sodišču, ni utemeljen, je treba to tožbo zavrnilo.

Stroški

- 63 V skladu s členom 138(1) in (2) Poslovnika Sodišča, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) navedenega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Če je neuspeh strank več, Sodišče odloči o porazdelitvi stroškov.
- 64 Ker ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe s predlogi nista uspeli, Svet in Komisija pa sta predlagala, naj se jima naloži plačilo stroškov, je treba ustanovama Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe solidarno naložiti plačilo stroškov v skladu s predlogi Sveta in Komisije na prvi stopnji in v obravnavanih pritožbah.
- 65 V skladu s členom 140(1) navedenega poslovnika, ki se na podlagi člena 184(1) tega poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, države članice, ki so intervenirale v postopku, nosijo svoje stroške. Zato je treba odločiti, da Češka republika nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Nasprotna pritožba se zavrne.**
- 2. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe/Komisija (T-338/08, EU:T:2012:300) se razveljavi.**
- 3. Ničnostna tožba, ki sta jo pred Splošnim sodiščem Evropske unije vložili ustanovi Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe, se zavrne.**
- 4. Ustanovama Stichting Natuur en Milieu in Pesticide Action Network Europe se solidarno naloži plačilo stroškov v skladu s predlogi Sveta Evropske unije in Evropske komisije na prvi stopnji in v pritožbah.**
- 5. Češka republika nosi svoje stroške.**

Podpisi